
SKŁADKI CZŁONKOWSKIE W ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO

Spis treści

CZĘŚĆ I Podstawowa składka członkowska w ZHP	3
Co to jest składka?	3
Akty prawa powszechnie obowiązującego	5
Składka w przepisach wewnętrznych ZHP	6
Jak w ZHP ustala się wysokość podstawowej składki członkowskiej?	7
Jak rzetelnie ustalić wysokość podstawowej składki członkowskiej?	10
Dobre praktyki	13
Osoby niepełnosprawne w nowym systemie składkowym	16
FAQ – najczęściej zadawane pytania	17
CZĘŚĆ II Dodatkowa składka członkowska zadaniowa	21
SPOTKANIE Z RODZICAMI	26
WYCHOWANIE EKONOMICZNE	37

CZĘŚĆ I

Podstawowa składka członkowska w ZHP

1. Co to jest składka?

Dla nas, członków ZHP, to przede wszystkim 4 zł (do niedawna) wpłacane co miesiąc do naszej organizacji. Ale ze składką spotykaliśmy się już w szkole, na podwórku, na wakacjach – wszędzie tam, gdzie potrzebne były pieniądze na jakiś wspólny wydatek. Wspólny – nie osobisty, ale dzielony z koleżankami i kolegami, z rodziną itd. Z czym kojarzy się słowo „składka”? Synonimy są powszechnie znane: zrzutka, zrzuta, ściepa – kilka osób zrzuca się „do kapelusza” i osiąga w ten sposób zamierzony cel.

Składka członkowska jest jednym z podstawowych źródeł finansowania działania stowarzyszeń. Odzwierciedla w ten sposób istotę stowarzyszenia. Grupa ludzi o podobnych zainteresowaniach lub dążeniach organizuje się i, oprócz swojego czasu, pracy, swoich talentów, dzieli się z innymi również swoimi pieniędzmi. Na ogół niewielkimi, choć są stowarzyszenia, w których składka jest naprawdę wysoka i pełni między innymi rolę bariery wejścia. Jednakże w zdecydowanej większości stowarzyszeń wysokość składki ustalona jest tak, aby pozwalała na realizację celów i zadań, a jednocześnie nie stanowiła dużego obciążenia finansowego dla członków stowarzyszenia. Taka idea przyświeca też składce w ZHP.

Jak składkę definiuje Słownik Języka Polskiego?

1. «zbiórka pieniędzy na jakiś cel»
2. «kwota pieniężna wpłacana regularnie i obowiązkowo przez jedną osobę do wspólnej kasy, na jakiś wspólny cel»
(Słownik Języka Polskiego pod red. W. Doroszewskiego, PWN, Warszawa 1958-1969, późn. wznowienia).

Definicja słownikowa jest prosta – po latach chodzenia do szkoły, działania w samorządach klasowych i szkolnych oraz w harcerstwie, nie ma potrzeby szerszego tłumaczenia tego słowa.

Pokuśmy się więc o własną definicję składki członkowskiej w organizacji pozarządowej jako „**dobrowolnej wpłaty pieniężnej, świadczonej regularnie przez członków organizacji w wysokości i terminach zadeklarowanych albo określonych przez władze wewnętrzne organizacji**”.

Ciekawym aspektem składki w stowarzyszeniu jest jej dobrowolność. Sama przynależność do organizacji jest dobrowolna, ale jeżeli wstępujemy już do niej i chcemy w niej działać, wykonywać zadania, rozwijać się, składka staje się w pewnym sensie przymusowa. Przymusowa dlatego, że jest jednym z podstawowych warunków dalszej przynależności, nietracenia praw członkowskich w stowarzyszeniu.

W myśl art. 2. Ustawy Prawo o stowarzyszeniach z dn. 7 kwietnia 1989 r. (Dz. U. z 2001 r., Nr 79, poz. 855 z późn. zm. – ostatnie zmiany weszły w życie 20 maja 2016 r.) „stowarzyszenie jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem o celach niezarobkowych”. Nie znaczy to, że stowarzyszenie nie może posiadać majątku, niezbędnego do realizacji swoich celów. Może też zarabiać, ale zyski (z działalności gospodarczej) lub nadwyżki (z działalności pożytku publicznego) musi przeznaczać na realizację statutowych celów.

Ustawa określa składniki majątku – a jednym z nich są składki członkowskie. Art. 33 Ustawy ujmuje to tak: „Majątek stowarzyszenia powstaje ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z własnej działalności, dochodów z majątku stowarzyszenia oraz z ofiarności publicznej”.

Informacje o sposobie uzyskiwania składek członkowskich (czyli o tym, kto ustala lub zmienia ich wysokość, kto je zbiera itp.) muszą być umieszczone w statucie stowarzyszenia.

Płacenie składek członkowskich jest jednym z najważniejszych obowiązków członków stowarzyszenia, a uchylanie się od tego obowiązku może być powodem wykluczenia z grona jego członków.

Z obowiązku uiszczania składek członkowskich z reguły (zwyczajowo) zwalniani są tzw. członkowie honorowi stowarzyszenia (czyli osoby zasłużone dla organizacji; informację o tym, kto może zostać takim członkiem i jakie są zasady nadawania takiego tytułu określa sama organizacja, najczęściej umieszczając odpowiednie przepisy w statucie).

2. Akty prawa powszechnie obowiązującego

Jedynym aktem prawnym zawierającym przepisy na temat istoty składek członkowskich w organizacjach pozarządowych jest Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (tj. Dz.U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855 ze zm.). Przepisy te sformułowane są w trzech artykułach:

Art. 10.

1. Statut stowarzyszenia określa w szczególności:

- 1) nazwę stowarzyszenia, odróżniającą je od innych stowarzyszeń, organizacji i instytucji,
- 2) teren działania i siedzibę stowarzyszenia,
- 3) cele i sposoby ich realizacji,
- 4) sposób nabywania i utraty członkostwa, przyczyny utraty członkostwa oraz prawa i obowiązki członków;
- 5) władze stowarzyszenia, tryb dokonywania ich wyboru, uzupełniania składu oraz ich kompetencje;
- 5a) możliwość otrzymywania przez członków zarządu wynagrodzenia za czynności wykonywane w związku z pełnioną funkcją;
- 6) sposób reprezentowania stowarzyszenia, w szczegól-

ności sposób zaciągania zobowiązań majątkowych, a także warunki ważności uchwał władz stowarzyszenia;

7) sposób uzyskiwania środków finansowych oraz ustanawiania składek członkowskich;

8) zasady dokonywania zmian statutu;

9) sposób rozwiązywania się stowarzyszenia.

Art. 33.

1. Majątek stowarzyszenia powstaje ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z własnej działalności, dochodów z majątku stowarzyszenia oraz z ofiarności publicznej.

2. Stowarzyszenie, z zachowaniem obowiązujących przepisów, może przyjmować darowizny, spadki i zapisy oraz korzystać z ofiarności publicznej.

Reasumując, składki są w stowarzyszeniach podstawowym źródłem finansowania (budowania majątku) i mają charakter obligatoryjny. Oznacza to, że są obowiązkowe, a informacja o tym, jak ustala się ich wysokość, zbiera i ewidencjonuje, muszą być podane w statucie stowarzyszenia. Innymi słowy: nie może istnieć stowarzyszenie, które nie pobiera składek członkowskich.

3. Składka w przepisach wewnętrznych ZHP

Podstawowe regulacje dotyczące składek ZHP znajdziemy w następujących aktach prawa wewnętrznego:

1. Statut ZHP § 78 ust. 1 pkt 1 i ust. 2;

2. Uchwała nr 47/XXXVIII Rady Naczelnej ZHP z dnia 4 grudnia 2016 roku, w sprawie zasad ustalania wysokości, zbierania i podziału składki członkowskiej, a także zasad udzielania ulg i zwolnień;

3. Uchwała nr 58/XXXVI Rady Naczelnej ZHP z dnia 21 kwietnia 2012 r. w sprawie dodatkowej składki członkowskiej zadaniowej;

4. Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 123/2012 z dnia 11 października 2012 r. w sprawie zatwierdzenia Instrukcji w sprawie

dotychczasowej składki członkowskiej zadaniowej.

Zgodnie z § 78 Statutu ZHP ust. 1, składką członkowską ZHP jest:

- 1) podstawowa składka członkowska, która jest obowiązkowa dla wszystkich członków ZHP,
- 2) dodatkowa składka zadaniowa przeznaczona na pokrycie kosztów udziału członka ZHP w określonym zadaniu, wynikającym z zasad i metod pracy w ZHP. Wysokość dodatkowej składki zadaniowej określana jest przez organizatora zadania i nie może przekraczać kosztów realizacji zadania.

Na podstawie § 78 ust. 2 i 3 Statutu ZHP Rada Naczelna ZHP określa wysokość podstawowej składki członkowskiej, zasady udzielania ulg i zwolnień a także zasady jej zbierania i podziału oraz zasady rozliczania przez właściwe komendy kosztów obsługi zadań finansowanych z dodatkowych składek zadaniowych.

4. Jak w ZHP ustala się wysokość podstawowej składki członkowskiej?

Zgodnie z uchwałą nr 47/XXXVIII Rady Naczelnej ZHP podstawową składkę członkowską tworzą: część należna Główniej Kwaterze ZHP – w miesięcznej wysokości 2,00 zł, oraz część należna chorągwiom, hufcom i podstawowym jednostkom organizacyjnym uchwalana przez Radę Naczelną ZHP na wniosek rady każdej z chorągwi w maksymalnej wysokości 10 zł miesięcznie (tj. pięciokrotności części należnej GK ZHP).

Rada chorągwi podejmuje uchwałę w sprawie wniosku do Rady Naczelnej ZHP do 30 kwietnia roku poprzedzającego rok kalendarzowy obowiązywania wnioskowanej wysokości składki według wzoru określonego w uchwale Rady Naczelnej ZHP. Rada chorągwi podejmuje uchwałę na wniosek komendy chorągwi, która proponuje poszczególne komponenty składki po przeprowadzeniu konsultacji z komendantami hufców (minimum – rekomendujemy szersze konsultacje) oraz uzyskaniu opinii komisji rewizyjnej chorągwi, dokonując wcześniej ana-

lizey potrzeb i kosztów, które mają być finansowane ze składki, w tym obowiązkowo polisy NNW obejmującej wszystkich członków ZHP z przydziałem służbowym do chorągwi i jednostek podrzędnych. Komenda chorągwi we wniosku wskazuje podział na poszczególne komponenty składki (tzn. jaka część składki będzie należna chorągwi, jaka hufcom i jaka podstawowym jednostkom organizacyjnym). Rada chorągwi na podstawie analizy złożonego wniosku podejmuje uchwałę w sprawie wniosku do Rady Naczelnej ZHP, wskazując podział na poszczególne komponenty części składki należnej chorągwi, hufcom i podstawowym jednostkom organizacyjnym.

Dobłą praktyką jest opatrzenie uchwały rady chorągwi uzasadnieniem, które pokaże genezę wniosku kierowanego do Rady Naczelnej ZHP – przeprowadzone konsultacje oraz wytłumaczenie proponowanego podziału składki.

Taki proces ustalania wysokości składki gwarantuje nam:

- zaangażowanie komend hufców, możliwość przedstawienia finansowych problemów drużyn,
- zaangażowanie organu nadzoru chorągwi (komisji rewizyjnej) poprzez wydanie opinii,
- konieczność przeanalizowania potrzeb i kosztów wszystkich jednostek,
- konieczność finansowego zaplanowania roku już przed 30 kwietnia roku poprzedniego.

Uchwały rady chorągwi powinny być przekazane do Rady Naczelnej ZHP w ciągu 14 dni od ich podjęcia. Rada Naczelna ZHP do 30 czerwca roku poprzedzającego rok kalendarzowy obowiązywania wnioskowanej wysokości składki podejmuje uchwałę, w której określa wysokość składki w danej chorągwi. Jeśli do Rady Naczelnej ZHP nie wpłynię wnioski, to w kolejnym roku w danej chorągwi składka wynosi 2 zł miesięcznie i jest w całości przekazywana do Głównej Kwatery ZHP. Oznacza to,

że już przed wakacjami będziemy wiedzieć, ile będzie wynosić podstawowa składka członkowska od stycznia kolejnego roku. Co jeżeli hufiec uzna, że ustalona wysokość składki jest dla jego jednostek zbyt wysoka?

Po określeniu przez Radę Naczelną ZHP wysokości składki na rok kalendarzowy komenda hufca może wnioskować do rady chorągwi o udzielenie ulgi wszystkim członkom ZHP z przydziałem służbowym do hufca i jednostek podrzędnych w wysokości nieprzekraczającej części składki należnej hufcowi i podstawowej jednostce organizacyjnej. Wniosek komendy hufca musi zawierać uzasadnienie wskazujące źródła finansowania działalności hufca i jednostek podrzędnych w przypadku udzielenia ulgi. Rada chorągwi udziela ulgi członkom ZHP z przydziałem służbowym do hufca i jednostek podrzędnych w wysokości nieprzekraczającej części składki należnej hufcowi i podstawowej jednostce organizacyjnej w formie uchwały, którą rada chorągwi podejmuje w terminie do 30 września roku poprzedzającego rok kalendarzowy obowiązywania ulgi.

Również w takim przypadku już na trzy miesiące przed rozpoczęciem nowego roku wspólnota hufcowa wie, jakie składki członkowskie zapłaci w kolejnym roku.

Przygotowanie propozycji przez KCh

Konsultacje z KH i opinia KCh

Wniosek KCh do RCh

Uchwała RCh
do 30 kwietnia
14 dni na przekazania do RN ZHP

Uchwała RN
do 30 czerwca

Wnioski KH i uchwały RCh ws. ulg
do 30 września

5. Jak rzetelnie ustalić wysokość podstawowej składki członkowskiej?

Porady dla komend hufców:

1. KH powinna prowadzić spójny i czytelny budżet zadaniowy. Spójny, ponieważ powinien wynikać z planu pracy hufca. Czytelny, ponieważ ujęte w nim zadania muszą mieć swoją wyraźną odrębność, nie być zbyt ogólne, ani nazbyt szczegółowe. Dzięki temu KH może wyraźnie zakomunikować całemu hufcowi, a także na forum chorągwi, które zadania są niezbędne do realizacji przez hufiec jego statutowych obowiązków.

2. Budżet zadaniowy powinien być ustalany wraz z drużynowymi i kadrą instruktorską hufca jako nieodłączny element planowania kolejnego roku. Należy w nim wyraźnie wskazać zadania, które hufiec chce sfinansować z podstawowej składki oraz z dodatkowej składki członkowskiej zadaniowej, a które z innych źródeł (np. 1%, dotacje, darowizny, przychody z działalności gospodarczej).

3. Planowanie budżetu, podobnie jak planowanie całej pracy, należy rozpocząć od rzeczy najważniejszych, np. utrzymanie siedziby, materiały biurowe, podatki, koszty pracownicze, koszty obsługi księgowej itd. – wszystko to, co pozwala hufcowi sprawnie działać.

4. W procesie budżetowania kluczowa jest analiza kosztów oraz źródeł finansowania np. z ostatnich 5 lat. Pozwoli ona na odpowiedzialną decyzję co do kontynuacji pewnych działań lub ich zaprzestania, a także co do pozyskiwania środków na ich realizację.

5. W rozmowie z drużynowymi i instruktorami warto podkreślać, jak realizacja poszczególnych zadań (w tym ponoszenie kosztów) służy pracy wychowawczej gromad i drużyn – również w przypadku kosztów takich jak utrzymanie biura lub zatrudnienie pracownika.

6. Pamiętając o zasadzie subsydiarności, a więc służebnej roli hufca wobec drużyn, warto budować świadomość drużynowych

i instruktorów w zakresie ekonomicznych decyzji i działań hufca.

7. Drużynowi i instruktorzy muszą dokładnie poznać zmieniiony system składkowy i wszystkie jego elementy. To ich obowiązek wobec zuchów i harcerzy, a także rodziców i nauczycieli.

8. Dobrze uzasadnione, a więc świadome podjęcie decyzji o realizacji poszczególnych zadań oraz konieczności ich sfinansowania, pozwala na rzeczowy głos hufca w dyskusji o wysokości składek na forum chorągwi.

Porady dla komend chorągwi:

1. Na szczepku chorągwi należy przeprowadzić, analogicznie do szczepku hufcowego, analizę kosztów i źródeł ich finansowania, a na jej podstawie sporządzić budżet zadaniowy chorągwi.

2. Zadania realizowane przez hufce powinny być integralną częścią budżetu chorągwi.

3. Należy wyraźnie oddzielić działania komendy chorągwi.

4. Podobnie jak w przypadku szczepku hufcowego, pamiętając o służebnej roli chorągwi wobec hufców, należy tłumaczyć genezę wszystkich zadań i kosztów pojawiających się na szczepku KCh oraz odpowiadać na wszystkie, nawet najtrudniejsze pytania.

5. Należy wyraźnie wskazywać korzyści, jakie osiągną hufce w wyniku realizacji zadań zaplanowanych przez komendę chorągwi. Trudny przykład: jeżeli KCh spłaca dawne długi chorągwi (np. sprzed 10 lat), to korzyścią dla hufców jest rosnące bezpieczeństwo finansowe ich działania, zmniejszające się ryzyko egzekucji i zajęć komorniczych.

6. Na szczepku KCh należy wyraźnie wskazać, jakie źródła finansowania zastąpią dotychczasowe „opłaty wewnętrzne”.

7. Kluczowa jest spójność i transparentność: budżet ma być powiązany z planem, który jest rezultatem wspólnej pracy hufców i kadry instruktorskiej chorągwi.

Rola komisji rewizyjnej chorągwi

Opiniowanie planowanych w ZHP decyzji lub działań bywa często mylone z ich „zatwierdzeniem”. Nie można opinii sprowadzić do prostego komunikatu „zgoda” lub „brak zgody”. Byłoby to nielogiczne i nie pozwalało na osiągnięcie ważnego efektu edukacyjnego i wychowawczego. Komisja rewizyjna to zespół instruktorski, który pełni rolę organu nadzoru, ale jest też swego rodzaju gwarantem jakości – instancją odwoławczą, do której można zwrócić się w razie wątpliwości. Oddzielenie tej roli od bieżącego zarządzania chorągwią pozwala na spojrzenie z niezbędnym niejednokrotnie dystansem, spojrzenie wyłącznie na pryncypia i ocenę, czy chorągiew zmierza w dobrym kierunku. Właśnie w takim kontekście powinna być wydawana opinia na temat proponowanej wysokości i podziału składek członkowskich. Opinia powinna brać pod uwagę możliwość realizacji misji ZHP, osiągania celów stowarzyszenia na szczeblu chorągwi, hufców oraz drużyn – oczywiście z uwzględnieniem rzetelnej wiedzy o zrealizowanych wcześniej i planowanych zadaniach chorągwi oraz źródłach ich finansowania. Komisja rewizyjna chorągwi ma najlepsze kompetencje, aby wydać taką opinię. Pamiętajmy, że opinia taka nie ma mocy wiążącej, ale zgodnie z ideą budowy kultury organizacyjnej w ZHP powinna być wzięta pod uwagę.

Rola rady chorągwi

Po wpłynięciu do rady chorągwi wniosku komendy, po udokumentowaniu konsultacji z hufcami i opinii komisji rewizyjnej, rada stoi przed najważniejszą decyzją. Od rady chorągwi zależy, jaki wniosek zostanie skierowany do Rady Naczelnej ZHP. Zadaniem rady chorągwi jest upewnienie się, że konsultacje zostały przeprowadzone prawidłowo, a komisja rewizyjna wydała opinię na podstawie rzetelnie przygotowanych materiałów. Do rady należy też ostateczna decyzja, czy zaproponowana przez KCh wysokość składki, a także jej podział, gwarantują bezpieczne działanie oraz realizację statutowych obowiązków chorągwi i hufców w kolejnym roku kalendarzowym.

Bardzo dobrą praktyką jest sporządzenie uzasadnienia do uchwały rady chorągwi. Powinno ono wskazywać przebieg ustaleń i konsultacji w danej chorągwi oraz to, z czego wynika wnioskowana wysokość i podział części składki należnej chorągwi, hufcom i podstawowym jednostkom organizacyjnym.

Rada chorągwi ma jeszcze jedno zadanie. Po określeniu przez Radę Naczelną ZHP wysokości składki dla chorągwi, rada chorągwi powinna być gotowa na przyjęcie i rozpatrzenia do 30 września wniosków komend hufców o zastosowanie ulgi w postaci zwolnienia z części należnej hufcom i PJO w uchwalonej składce. Zaleca się dodatkowe poinformowanie komend hufców o tej możliwości i przypomnienie, że to komendy hufców składają do rady chorągwi stosowne wnioski. Wnioski muszą zawierać uzasadnienie wskazujące inne źródła finansowania działania podstawowych jednostek organizacyjnych oraz całego hufca.

6. Dobre praktyki

Na co ZHP przeznaczają składki?

Najważniejszą dobrą praktyką, która w największym stopniu pomoże nam w budowaniu świadomości członków i instruktorów ZHP na temat składek, jest częste przypominanie, na co w ogóle przeznaczona jest składka. Oto kilka podstawowych przykładów:

- Materiały programowe na zbiórki – artykuły papiernicze, rekwizyty, kroniki, stroje itp.
- Drobne elementy umundurowania – krzyże harcerskie, lilijki, sprawności, sznury, chusty itp.
- pomoce metodyczne dla drużynowych i instruktorów,
- materiały informacyjne dla rodziców i szkół,
- ubezpieczenie OC i NNW członków i instruktorów ZHP,
- materiały wykorzystywane w czasie akcji naborowych,
- składki ZHP w organizacjach międzynarodowych,

- wsparcie funkcjonowania biur hufców, chorągwi i GK ZHP,
- pomoc i obsługa prawna jednostek ZHP,
- obsługa ustawowych obowiązków stowarzyszenia,
- dofinansowanie szkoleń drużynowych i instruktorów ZHP,
- kampanie społeczne ZHP, np. Betlejemskie Światło Pokoju,
- obsługa statutowych działań władz ZHP na wszystkich szczeblach.

Dla drużynowego:

1. Przynajmniej raz w roku zorganizuj spotkanie dla rodziców. Do tych, którzy nie przyjdą, napisz list. Poinformuj o:

- a. najważniejszych działaniach drużyny (przeszłych i zaplanowanych),
- b. konieczności opłacania składek przez członków każdego stowarzyszenia,
- c. wysokości składki w bieżącym oraz kolejnym roku,
- d. tym, na co przeznaczana jest składka,
- e. konieczności dodatkowego ubezpieczenia NNW w czasie działań harcerskich – szkolna polisa może być niewystarczająca.

Ze względu na proces ustalania wysokości składki, dobrze będzie zrobić to po 30 września, ale nie czekając na sam koniec roku.

2. Przypominaj harcerzom i rodzicom, że nieopłacenie składki w określonym terminie może skutkować utratą członkostwa w ZHP oraz dodatkowego ubezpieczenia NNW.

3. Jeżeli zbierasz podstawowe składki przy okazji zbierania dodatkowej składki np. na biwak lub rajd, poinformuj o tym wyraźnie harcerzy i rodziców.

4. Dobrą praktyką jest zbieranie składki za cały rok jednorazowo, możliwie najwcześniej (w pierwszym kwartale) – zabezpieczy Cię to przed koniecznością poszukiwania środków na zapłatę składek za osoby, które odejdą z drużyny.

5. Szukaj rozwiązań, jak pomóc dzieciom z rodzin, których nie stać na opłacenie składki. Bądź przedsiębiorczy, środki na opłacenie składek można wypracować lub zarobić.

6. Nie czekaj zbyt długo ze zgłoszeniem problemów do komendanta i skarbnika hufca – pomoc w rozwiązaniu problemów jest ich obowiązkiem.

W większym środowisku (np. szczepie, hufcu, chorągwi):

1. Zadbaj o to, aby wszyscy drużynowi i instruktorzy dokładnie znali terminy zapłaty podstawowej składki członkowskiej i przekazywania jej części do poszczególnych poziomów struktury.

2. W budżecie swojej jednostki wskaż wyraźnie podstawową składkę jako źródło finansowania i przypisz ją do konkretnie dobranych zadań.

3. Bądź transparentny – publikuj informację o wysokości naliczenia i poziomie odprowadzenia składek na tablicy informacyjnej lub w internecie.

4. Pokazuj informacje w ciekawej i zachęcającej formie – stosuj tabele, wykresy, nie zapominaj o identyfikacji wizualnej ZHP.

5. Konsekwentnie i regularnie przypominaj o terminach składkowych.

6. Wyodrębnij rachunek bankowy (subkonto) wyłącznie do rozliczeń składkowych.

7. Przypominaj, że składka jest źródłem finansowania polisy OC oraz NNW dla wszystkich członków ZHP.

8. Warto też podawać informację, że dzięki składkom członkowskim ZHP należy do Światowej Organizacji Ruchu Skautowego (WOSM) oraz Światowej Organizacji Przewodniczek i Skautek (WAGGGS).

9. Informacje o składkach podawaj na każdej zbiórce i odprawie kadry instruktorskiej Twojej jednostki, nie pozwól kadrze zapominać o składce.

7. Osoby niepełnosprawne w nowym systemie składkowym

Wielu drużynowych zastanawia się, czy osoby niepełnosprawne, zwolnione z obowiązku opłacania podstawowej składki członkowskiej, muszą być członkami podstawowych jednostek organizacyjnych Nieprzetartego Szlaku. W myśl przepisów uchwały Rady Naczelnej ZHP nr 47/XXXVIII z dnia 4 grudnia 2016 r., zwolnieni z obowiązku opłacania składki są członkowie ZHP, którzy należą do podstawowej jednostki organizacyjnej NS lub integracyjnej, a także spełniają kryteria członkostwa w jednostce NS określone w „Instrukcji tworzenia i działania gromady, drużyny, kręgu i klubu specjalnościowego”. Istotną przesłanką do zastosowania ulgi jest zatem fakt niepełnosprawności członka ZHP, a nie jego przynależność do jednostki o statusie NS.

Dla przypomnienia, w myśl „Instrukcji tworzenia i działania gromady, drużyny, kręgu i klubu specjalnościowego” (załącznik do uchwały GK ZHP nr 177/2017 z dnia 21 lutego 2017 r.), gromadą bądź drużyną Nieprzetartego Szlaku jest jednostka NS, której szeregowymi członkami są członkowie ZHP spełniający co najmniej jedno z poniższych kryteriów członkostwa w jednostkach NS:

- a.** dzieci, młodzież lub dorośli posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, kształcący się i przebywający w specjalnych, integracyjnych i ogólnodostępnych: przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych oraz młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodkach wychowawczych, szkołach zorganizowanych w zakładach opieki zdrowotnej,
- b.** dzieci i młodzież z zakładów wychowawczych i poprawczych, kuratorskich ośrodków pracy z młodzieżą i ośrodków socjoterapeutycznych,
- c.** dzieci, młodzież i dorośli zamieszkujący w domach pomocy społecznej,

- d. uczestnicy warsztatów terapii zajęciowej skupiających do-
roste osoby niepełnosprawne,
- e. pensjonariusze ośrodków wychowawczych,
- f. osoby, wobec których orzeczono niepełnosprawność,
zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Warto podkreślić raz jeszcze, że podstawą do zwolnienia z obowiązku opłacenia składki nie jest fakt przynależności do jednostki NS, ale niepełnosprawność w myśl przytoczonych powyżej kryteriów.

Kolejne zagadnienie dotyczy opłacenia polisy NNW dla zwolnionych ze składek członków ZHP. W procesie planowania budżetu hufca i chorągwi należy uwzględnić fakt, że w jednostce jest pewna liczba osób, które nie zapłacą składek, a którym ZHP musi zapewnić ubezpieczenie NNW, co w przypadku osób z niepełnosprawnościami jest szczególnie istotne. Budżet i jego źródła finansowania, w tym przychody z podstawowej składki, muszą zakładać sfinansowanie polisy NNW dla tych osób. Innymi słowy: nie zapłacą sami, więc zapłacą za nich pozostali, niezwolnieni z obowiązku składkowego członkowie ZHP. Takie rozwiązanie jest poprawne formalnie i jest przykładem zaangażowania społecznego oraz wewnętrznej solidarności członków ZHP.

8. FAQ – najczęściej zadawane pytania

Od kiedy płacimy nowe składki?

Od 1 października 2017 r. naliczamy składki w nowy sposób, czyli pierwsze wpłaty „po nowemu” będą mieć miejsce w grudniu 2017 r.

Jakie są główne składniki nowej składki?

Cztery elementy – część należna szczeblowi centralnemu ZHP (zbierana przez GK ZHP) w wysokości 2 zł miesięcznie od każdego członka ZHP (w tym 0,40 zł na tzw. kapitał żelazny) oraz

część należna chorągwiom, hufcom i podstawowym jednostkom organizacyjnym, wynosząca w sumie maksymalnie 10 zł miesięcznie. Razem nie więcej niż 12 zł miesięcznie od jednej osoby.

Czy konsultacje na szczeblu chorągwi mają objąć tylko komendantów hufców i komisję rewizyjną chorągwi?

To minimum wymagane przez Radę Naczelną ZHP – komenda chorągwi musi uzyskać opinię komisji rewizyjnej chorągwi oraz skonsultować swój wniosek z komendantami hufców. Zasadne jednak jest organizowanie szerszych konsultacji – w chorągwi, jak i w hufcach – aby budować jasność i czytelność finansów oraz angażować szerokie grono instruktorów do odpowiedzialności za finanse organizacji.

Czy rada chorągwi może zmienić uchwałę w sprawie wniosku do Rady Naczelnej ZHP w zakresie proponowanym przez komendę chorągwi?

Tak, rada chorągwi jest organem stanowiącym i jej rola w procesie nie sprowadza się tylko do zatwierdzenia złożonego przez komendę chorągwi wniosku. Intencją nowego modelu składkowego było przekazanie odpowiedzialności za sposób finansowania lokalnym chorągwiom – tak jak dotychczas Rada Naczelna ZHP ustanawiała składki, tak teraz rada chorągwi jest głównym organem decydującym na szczeblu chorągwi. Powinna jednak kierować się dobrem chorągwi i budować konsensus wokół wniosku do Rady Naczelnej ZHP. Podobnie Rada Naczelna może podjąć decyzję inną niż przedstawiona we wniosku rady chorągwi.

Czy w ramach określenia składki członkowskiej istnieje możliwość różnicowania wysokości składki należnej hufcom w zależności od hufców, przykładowo: Hufiec A płaci 2 zł miesięcznie, hufiec B - 1,50 zł, pozostałe hufce - 1 zł miesięcznie?

Na etapie uchwalania wniosku do RN ZHP przez radę chorągwi (w trybie punktów 2b-6 uchwały nr 47/XXXVIII Rady Naczelnej ZHP z dnia 4 grudnia 2016 r.) – nie jest to możliwe. We wniosku rady chorągwi musi być wpisana jedna kwota dla wszystkich hufców w danej chorągwi.

Natomiast możliwe jest uzyskanie przez każdy hufiec z osobna (dla całego hufca), w trybie punktu 11 uchwały, ulgi z całości bądź części składki należnej hufcowi i/lub PJO. Wniosek taki składa się do rady chorągwi po podjęciu przez Radę Naczelną ZHP uchwały w sprawie określenia wysokości składki w danej chorągwi (RN ZHP uchwałę podejmuje do 30 czerwca). Rada chorągwi do 30 września rozpatruje wnioski hufców wraz z uzasadnieniem i podejmuje uchwałę w sprawie udzielenia ulg.

Czy w myśl ust. 11, komenda hufca może wnioskować o udzielenie ulgi na część wysokości składki, np. 50% składki należnej hufcowi i PJO?

Tak, składając wniosek w trybie pkt 11 uchwały, komenda hufca może wskazać przykładowo ulgę w wysokości 50% z części należnej hufcowi i 25% z części należnej PJO. W uzasadnieniu do wniosku należy wskazać jak hufiec/PJO zamierzają się finansować w przypadku udzielenia ulgi – wskazać źródła finansowania.

Czy komenda hufca może wnioskować o udzielenie całkowitej ulgi na składkę należną hufcowi (zrzec się swojej części), ale wnioskować o pozostawienie składki PJO uchwalonej przez RN ZHP do dyspozycji tychże?

Tak, składając wniosek w trybie pkt 11 uchwały, komenda hufca

może wnosić o ulgę 100% z części należnej hufcowi, pozostawiając część należną PJO w tym hufcu na poziomie określonym przez Radę Naczelną ZHP. W uzasadnieniu do wniosku należy wskazać, jak hufiec zamierza się finansować w przypadku udzielenia ulgi 100% na część należną hufcowi.

Czy hufiec może wnioskować o przekazanie części składki należnej hufcowi do dyspozycji PJO?

W kontekście punktu 11 – tj. w trybie wniosku o ulgę – nie jest to możliwe, gdyż nie jest to ulga, a zmiana struktury składki, do zmian której rada chorągwi nie jest uprawniona. Natomiast nic nie stoi na przeszkodzie, aby KH w trybie gospodarowania tak zebraną składką przeznaczyła ją na wsparcie PJO, w szczególności tworząc fundusz każdej z PJO itd.

Co w sytuacji, gdy rada chorągwi nie podejmie uchwały w sprawie wniosku do Rady Naczelnej ZHP?

Wówczas na dany rok w chorągwi składka wynosi 2 zł miesięcznie i jest w całości przekazywana do Głównej Kwatery ZHP.

Czym jest kapitał żelazny?

To środki gromadzone na poziomie centralnym mające być zabezpieczeniem organizacji w sytuacjach nadzwyczajnych. Zasady gromadzenia i dysponowania kapitałem żelaznym określa uchwała Rady Naczelnej ZHP nr 60/XXXVIII z dnia 3 czerwca 2017 roku. W myśl tejże uchwały „Kapitał żelazny ZHP utworzony jest w celu pomnażania i czerpania z niego zysków z przeznaczeniem na realizację celów statutowych ZHP, zapewnienie niezależności finansowej, zapobieganie okresowej utracie płynności finansowej oraz reagowanie w sytuacjach nadzwyczajnych wymagających zaangażowania dodatkowych środków finansowych.”

CZEŚĆ II

Dodatkowa składka członkowska zadaniowa

Zasady i tryb określania dodatkowej zadaniowej składki członkowskiej ZHP określa Instrukcja w sprawie dodatkowej składki członkowskiej zadaniowej (DSCZ) stanowiąca załącznik do Uchwały GK ZHP nr 123/2012 z dnia 11 października 2012 r. Na podstawie tejże instrukcji określić można następujące zasady dotyczące DSCZ:

Przeznaczenie DSCZ

Dodatkowa składka członkowska zadaniowa przeznaczana jest na pokrycie kosztów udziału członka ZHP w określonym zadaniu ZHP oraz stanowi źródło powstawania majątku ZHP. Możliwość obciążenia dodatkową składką członkowską zadaniową powstaje względem członka ZHP wyłącznie w przypadku od prowadzenia przez niego podstawowej składki członkowskiej i wyrażenia przez niego woli udziału w realizacji zadania objętego składką.

Członkowie ZHP wpłacają dodatkowe składki członkowskie zadaniowe bezpośrednio do jednostki realizującej zadanie lub za pośrednictwem jednostki uczestniczącej w realizacji zadania, w wysokości i terminach określonych przez realizującego zadanie.

DSCZ w całości przeznaczają się na:

1. realizację zadań wynikających z działalności statutowej/mi-syjnej ZHP,
2. pomnażanie majątku ZHP, zgodnie z zasadami określonymi w instrukcji.

Wysokość DSCZ

Wysokość dodatkowej składki członkowskiej zadaniowej określa każdorazowo organizator zadania i nie może ona przekroczyć kosztów realizacji przedsięwzięcia. Kosztami realizacji zadania są koszty bezpośrednie zadania i koszty jego obsługi obejmujące koszty przygotowania i rozliczenia.

Podstawą do określenia wysokości dodatkowych składek członkowskich zadaniowych dla danego przedsięwzięcia jest pisemna decyzja kierującego daną jednostką organizacyjną ZHP (organizatora zadania).

Koszty obsługi zadań w DSCZ

Koszty obsługi zadań finansowanych z dodatkowej składki członkowskiej zadaniowej organizowanych przez:

1. Główną Kwaterę ZHP oraz podległe jej jednostki nie posiadające osobowości prawnej będące jednostkami organizacyjnymi samobilansującymi określa Główna Kwatera ZHP,
2. chorągiew oraz podległe jej jednostki określa komenda chorągwi, w drodze uchwały.

Koszty obsługi zadań finansowanych z dodatkowej składki członkowskiej zadaniowej dolicza się i sumuje z bezpośrednimi kosztami realizacji zadania.

Wysokość kosztów obsługi zadania obejmująca koszty przygotowania i rozliczenia zadania określa się w oparciu o jeden z poniższych algorytmów:

- KO** – koszt jednostkowy, osobowy obsługi zadania
- K1 (K2, K3, ...)** – koszty składowy obsługi zadania (np. koszt zatrudnienia księgowej)

OS – ilość osób biorących udział w zadaniu

DN – ilość dni trwania zadania

ZK – ilość zapisów księgowych

PZ – przychód zadania (suma odpłatności, dotacji, darowizn itp.)

KZ – koszt bezpośredni realizacji

1. Algorytm osobowy (koszt obsługi osobodnia)

$$KO = \frac{(K1+K2+K3+...)}{(OS \times DN)}$$

2. Algorytm zapisu księgowego (koszt obsługi zapisu księgowego)

$$KO = \frac{(K1+K2+K3+...)}{PZ / OS}$$

3. Algorytm przychodu (koszt efektywności zadania)

$$KO = \frac{PZ(\text{dotyczący kosztów bezpośrednich})}{KZ}$$

4. Algorytm kosztu pośredniego (koszt dobrowolnej partycypacji)

$$KO = PZ \times 0,01 \text{ (do } 0,1\text{)}^*$$

* wysokość udziału procentowego w przychodzie zadania przeznaczana na pokrycie kosztów jego obsługi określona na podstawie uzgodnionej z hufcami decyzji komendanta i skarbnika chorągwi

Komenda Chorągwi, podejmując stosowną uchwałę, może określić własny sposób wyliczenia kosztów obsługi zadania, zachowując zasadę uzasadnionych kosztów.

Ewidencjonowanie DSCZ

Dotatkowa składka członkowska zadaniowa jest ewidencjonowana na wydzielonych kontach rachunkowych utworzonych dla realizacji poszczególnych kategorii zadań (przedsięwzięć).

W księgowych dokumentach źródłowych dodatkową składkę członkowską zadaniową opisuje się poprzez użycie słów: „dodatkowa składka członkowska zadaniowa na [określenie przedsięwzięcia, np. obóz drużyny]” lub użycie skrótowca w postaci „DSCZ na [określenie przedsięwzięcia, np. obóz drużyny]”.

Właściwa komenda jednostki terenowej ZHP odpowiedzialna jest za:

- 1.** prawidłowość naliczenia dodatkowej składki członkowskiej zadaniowej (określenie wysokości kosztów realizacji zadania z uwzględnieniem kosztów przygotowania zadania i jego rozliczenia),
- 2.** dokumentowania obrotu dodatkowymi składkami członkowskim zadaniowymi,
- 3.** prawidłowość rozliczenia z wydatkowania dodatkowej składki członkowskiej zadaniowej,
- 4.** przekazanie stosownych sprawozdań finansowych związanych z dodatkową składką członkowską zadaniową wynikających z przepisów prawa powszechnie obowiązującego oraz przepisów wewnętrznych ZHP.

Kontrola prawidłowości określania DSCZ

Właściwa komenda jednostki terenowej ZHP oraz Główna Kwatera ZHP sprawują nadzór nad prawidłowością wydawanych decyzji o DSCZ względem jednostek bezpośrednio podległych.

Nadzór, o którym mowa powyżej, obejmuje również uchwały w zakresie nim objętym.

Właściwa komenda jednostki terenowej ZHP oraz Główna Kwatera ZHP w celu wykonywania nadzoru może żądać przedstawienia stosownych dokumentów, w tym wyciągów z rachunków bankowych jednostek lub wyjaśnień od osób wydających decyzje o DSCZ.

Osobami odpowiedzialnymi za zachowanie procedury dotyczącej określania DSCZ są właściwi komendanci i skarbnicy jednostek terenowych oraz Naczelnik i Skarbnik ZHP.

DSCZ a VAT

Jednym z powodów wprowadzenia do ZHP (poprzez przepis statutowy) nowego rodzaju składki, jakim jest dodatkowa składka członkowska zadaniowa, była konieczność rozróżnienia odpłatnych świadczeń ZHP na rzecz swoich członków od świadczeń na rzecz osób niezrzeszonych w ZHP. Te drugie mają charakter usługi i podlegają opodatkowaniu podatkiem od wartości dodanej towarów i usług (VAT). Od 2012 roku członkowie ZHP, którzy wnoszą do organizacji opłaty związane z udziałem w obozie, rajdzie, biwaku itp. wnoszą dodatkową składkę, a osoby spoza ZHP, uczestniczące na przykład w naszych kursach, wnoszą odpłatność. W przypadku dodatkowej składki jednostki ZHP organizujące zadania, a więc hufce, chorągwie lub GK ZHP, nie mają obowiązku naliczenia i odprowadzenia podatku VAT. Szczegóły podane są w indywidualnych interpretacjach, które ZHP uzyskało od Ministra Finansów, a które są dostępne w każdej komendzie chorągwi. Tam doprecyzowane jest, kiedy korzystamy ze zwolnienia, a kiedy ze musimy naliczyć VAT.

Dyrektor Izby Skarbowej, działając w imieniu Ministra Finansów, interpretacją Indywidualną Nr IPPP2/443-991/11-2/JO z dnia 18 listopada 2011 r. potwierdził stanowisko Głównej Kwatery ZHP jako prawidłowe w zakresie stosowania zwolnienia z podatku VAT zapłaty za konkretne świadczenia wykonane ze strony ZHP na rzecz swoich członków w zamian za składki w sytuacji dookreślenia w statucie zasad i wysokości składek wnoszonych przez członków ZHP. Zwolnienie na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 31 lit b) ustawy o VAT dotyczy wyłącznie sytuacji, gdy członek ZHP wpłaca składkę członkowską zadaniową.

Zasada ta obejmuje wszystkie osoby prawne wchodzące w skład ZHP oraz ich oddziały, czyli ZHP, chorągwie, hufce i utworzone przez ZHP zakłady działalności gospodarczej (np. OSW Perkoz, Muzeum Harcerstwa, Dom Harcerza w Gdańsku, OSW „Nadwarciański Gród” w Załęczu Wielkim itd.).

Mało znanym, choć istotnym faktem jest, że ZHP stosuje zwolnienie z podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 punkt 21 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku VAT również w przypadku uczestnictwa w naszych przedsięwzięciach skautów z innych organizacji należących do WOSM, WAGGGS, ISGF. Tak było np. w 2016 roku, kiedy ZHP przyjmowało skautów w czasie Światowych Dni Młodzieży oraz Central European Jamboree we Wrocławiu.

I. Zaproszenie na spotkanie:

1. Zaprosz rodziców na spotkanie, przekazując do każdej rodziny indywidualne imienne zaproszenie minimum 14 dni przed planowanym terminem. W zaproszeniu napisz, że tematem spotkania będą sprawy dotyczące organizacji pracy drużyny w roku szkolnym 2017/2018, w tym obowiązki wynikające z przynależności do ZHP oraz to, w jaki sposób rodzice mogą się zaangażować.

Przykładowy tekst zaproszenia:

Szanowni Państwo .....
(koniecznie imiona/imię i nazwisko rodziców/rodzica – upewnij się, czy obydwoje sprawują opiekę nad dzieckiem)

Serdecznie zapraszamy na spotkanie poświęcone organizacji pracy i planom działania 70 Gdańskiej Drużyny Harcerzy w roku szkolnym 2017/2018. Odbędzie się ono 17 września 2017 r. o godz. 17:00 w harcówce w Szkole Podstawowej nr 56 w Gdańsku, ul Małomiejska 6/7.

W trakcie spotkania zaplanowaliśmy:

- wspomnienia z wakacji – pokaz zdjęć wraz z garścią wspomnień (jeśli większość członków drużyny była na obozie),
- informację o obowiązkach, jakie wynikają z bycia członkiem Związku Harcerstwa Polskiego,
- rozmowę o tym, jak Państwo mogliby zaangażować się w pracę drużyny,
- opowieść o planach drużyny w roku szkolnym 2017/2018 – terminarz zbiórek, biwaków, rajdów, planowany wyjazd w czasie ferii, planowane tematy zbiórek itp.

Serdecznie zapraszam.

Z harcerskimi pozdrowieniami

Czuwaj!

Jan Kowalski

(podpis odręczny)

Kontakt do mnie:

Jan Kowalski tel: 501 207 919, mail jan.kowalski@zhp.net.pl

2. Poproś harcerzy, aby na następną zbiórkę potwierdzili z rodzicami, kto z nich będzie uczestniczył.

3. Jeśli masz numery telefonów do rodziców, to na 3 dni przed spotkaniem wyślij SMS przypominającego o spotkaniu (jeśli nie masz do rodziców, wyślij wiadomość do dziecka).

4. Załóż grupę rodziców na FB, na niej w tygodniu spotkania zamieszczaj codziennie informacje przypominające o spotkaniu, np. ze zdjęciami z obozu, zbiórek, rajdów.

II. Przygotowanie spotkania

1. Zapewnij rodzicom w miarę możliwości komfortowe warunki, to znaczy:

- nie proś, aby usiedli na wykładzinie czy materacach,
- jeśli spotkanie będzie w klasie, to w żadnym wypadku nie sadzaj ich w szkolnych ławkach,
- jeśli masz taką możliwość, przygotuj kawę, herbatę, ciastka dla rodziców – kelnerami oczywiście powinni być harcerze (może któryś przyniesie ciasto?),
- zapewnij miejsce na płaszcze, aby nie musieli siedzieć z nimi na kolanach.

2. Jeśli masz w gronie rodziców harcerzy osobę, która Ci w jakiś sposób pomaga lub wiesz, że była harcerzem, poproś ją o pomoc w prowadzeniu zbiórki, szczególnie w momencie, kiedy dojdziecie do obowiązków rodziców – płacenia składki.

3. Przygotuj w sali/harcówce „Galerię Sław” czyli na ścianach rozwieść zdjęcia osób, które były skautami, harcerzami, np.:

- prezydenci USA: Barack Obama, George W. Bush – syn, Bill Clinton, Gerald Ford, John F. Kennedy, Dwight D. Eisenhower, Franklin D. Roosevelt,
- prezydenci Polski: Bronisław Komorowski, Andrzej Duda
- gwiazdy filmu: David Lynch, Harrison Ford, Richard Gere,
- muzycy Mariah Carey, David Bowie, George Michael,
- showmani: Szymon Majewski,
- sportowcy: Venus Williams, David Beckham, Andy Murray, Mark Spitz czy Michael Owen, Sobiśław Zasada
- Bł. Stefan Wincenty Frelichowski,
- Prof. Aleksander Kamiński,
- Bear Grylls – brytyjski podróżnik, alpinista i popularyzator sztuki przetrwania, Naczelnik brytyjskiej The Scout Association
- Bill Gates – twórca marki Microsoft.

Pamiętaj, aby zdjęcia podpisać – nie każdy musi wiedzieć, jak wygląda Bill Gates.

4. Przygotuj kartki z informacjami dla rodziców o przeznaczeniu składki i jej wysokości – rozdasz je na końcu spotkania:

Drodzy Rodzice!

Zgodnie z Prawem o Stowarzyszeniach i ze Statutem Związku Harcerstwa Polskiego wszyscy członkowie ZHP zobowiązani są do wnoszenia na rzecz Związku składek członkowskich zwracam się z prośbą o uregulowanie składki członkowskiej w wysokości: ..... zł za rok harcerski 2017/2018 do dnia roku.

Wpłata składki następuje na: .....

Składki członkowskie przeznaczone są na:

..2zł.. – działalność Główniej Kwatery ZHP, przynależność do organizacji skautowych.

..... – przekazywane do hufca, chorągwi, w tym na księgowość chorągwi.

..... – ubezpieczenie na cały rok harcerski ..... w tym obóz i kolonia zuchowa.

..... – na działalność drużyny (zakup materiałów programowych, nagród itp...):

W roku harcerskim ..... dzięki wpłatom ze składek udało nam się zakupić agregat dla szczepu, wyrobić chusty harcerskie z logo, zakupić materiały programowe dla gromad i drużyn oraz prezenty świąteczne.

Jednocześnie pragnę przypomnieć, że zgodnie ze statutem ZHP w przypadku nieopłacenia składki przez członka ZHP lub jego opiekuna prawnego za okres dłuższy niż 6 miesięcy, może nastąpić skreślenie z listy członków ZHP. Spowoduje to, zgodnie z ustawą o podatku VAT, konieczność naliczania podatku VAT od Państwa wpłat na rajdy, biwaki oraz zimowiska i obozy/kolonie zuchowe, a tym samym wzrośnie odpłatność, jaką Państwo będziecie musieli ponieść.

Chętnie odpowiem na wszystkie Państwa pytania:

Jan Kowalski tel: 501 207 919, mail jan.kowalski@zhp.net.pl

Dziękujemy wszystkim rodzicom za terminowe opłacenie składki

III. Przebieg zbiórki:

1. Poproś wchodzących rodziców o zapoznanie się z planszami, zasugeruj, aby zastanowili się nad osiągnięciami tych osób i tym, co je łączy. Zaproponuj wchodzącym kawę, herbatę.

Rozpocznij spotkanie nie później niż 15 minut po wyznaczonym terminie.

2. Przywitaj zebranych, przedstaw siebie i przybocznych (imię i nazwisko, co robicie poza harcerstwem, czym się interesujecie – ale nie przeciągaj, to nie jest główny temat spotkania).

3. Pokaż prezentacje zdjęć z obozu/kolonii, opowiedz, co robiliście, wymień najważniejsze wydarzenia, zdobyte sprawności. Zapytaj, kto z rodziców był harcerzem i był na obozie, poproś o wspomnienie (z tej części możesz zrezygnować).

4. Zaproponuj piosenkę, którą znają twoi harcerze (dla rodziców przygotuj kartki z tekstem piosenki). Po zaśpiewaniu piosenki przyboczny powinien zabrać harcerzy/zuchy na oddzielną część spotkania.

5. Rozdaj rodzicom małe kartki i długopisy – poproś, aby każdy na kartce napisał, co dla niego oznacza harcerstwo, z czym się kojarzy. Zaznacz, że na jednej kartce może być jedno skojarzenie, najlepiej słowo. W sumie powinieneś rozdać około 30-40 kartek, liczba kartek na rodzica zależy od liczby rodziców na spotkaniu, jednak nie więcej jak 3. Przy większej liczbie będzie Ci trudno je uporządkować. Czas to nie więcej jak 5 minut.

Zapisane kartki przy współudziale rodziców ułóż w kształcie słońca: słowo harcerstwo to tarcza słońca, skojarzenia rodziców to promyki. Takie same lub zbliżone określenia układaj w jeden promień. Następnie wypisz na dużej kartce (np. szarym papierze lub flipczarcie) efekt pracy – słowa kluczowe z promieni słońca. Podziękuj za pracę.

6. Wskaż na postaciach rozwieszonych dookoła sali. Poproś, aby rodzice wskazali cechy, które pasują do nich i mogłyby być wynikiem pracy w harcerstwie. W tym celu podziel rodziców

na dwie grupy, przed każdą połóż komplet kartek A4 z napisami (jedna cecha na jednej kartce):

- samokształcenie,
- lider/przywódca,
- odwaga,
- zaradność,
- przedsiębiorczość,
- filantropia/pomoc potrzebującym,
- odpowiedzialność,
- kreatywność,
- nauka

oraz 5 do 6 zdjęć z galerii – mogą być różne dla każdej grupy.

Poproś, aby z zestawu odrzucili te cechy, umiejętności, których według nich harcerstwo nie kształtuje lub dopisali kolejne, jeśli brakuje, a osoby na fotografii je posiadają i mogły je nabyć w harcerstwie.

Daj rodzicom czas na dyskusje we własnym gronie. Byłoby dobrze, gdyby w każdej grupie był jeden rodzic, który wcześniej wiedział, jak ma przebiegać ćwiczenia, i animował grupę. Czas na dyskusję nie powinien przekroczyć 10 minut. Jeśli widzisz, że grupy zakończyły pracę wcześniej, to skróć ten czas. Jeśli jedna grupa zakończyła pracę, a druga jeszcze nie, to daj tej drugiej 2-3 minuty na dokończenie.

Poproś grupy o zaprezentowanie wyników dyskusji z podkreśleniem, co dla nich jest szczególnie ważne, co dopisali, a co odrzucili, co chcieliby, aby ich córka/syn umieli, wiedzieli, posiadali. Podziękuj za pracę w grupach.

7. Podsumuj pracę w grupach – powiedz, że wszystkie te osoby na zdjęciach były/są skautami/harcerczami i to dzięki pracy w drużynach udało im się osiągnąć sukces w życiu dorosłym. Oczywiście nie każdy harcerz zostaje Billem Gates, ale każdy zyskuje grupę przyjaciół/rówieśników, na którą może liczyć, kierującą się Prawem i Przrzeczeniem harcerskim oraz coraz

bardziej cenione przez pracodawców doświadczenie pracy w grupie, bycia odpowiedzialnym za coś lub za kogoś.

8. Zaproponuj piosenkę, która będzie mówiła o ideałach harcerskich, pod warunkiem, że rodzice będą umieli ją zaśpiewać.

9. Rozdaj kartki z wypowiedzią rodzica do innych rodziców:

Czy harcerstwo jest lepsze od innych zajęć dodatkowych? Tego nie można stwierdzić ze stuprocentową pewnością. Jeśli Twoje dziecko chce zostać zawodowym pływakiem, niech lepiej chodzi na basen, a nie na zbiórki harcerskie. Harcerstwo jest jednak dobrym miejscem na rozwinięcie wielu pasji i znalezienie tego, co naprawdę chce się robić w życiu. Dzięki harcerstwu dziecko będzie jednocześnie geografem, ratownikiem medycznym, artystą, kucharzem, animatorem, inżynierem, podróżnikiem, fotografem, menedżerem, strategiem i wychowawcą. Na zbiórkach i obozach instruktorzy zadbają o bezpieczeństwo dzieci i stymulujący program zajęć, a także będą motywować do ciągłego rozwoju. Dzięki harcerstwu dziecko dowie się dużo nie tylko o sobie, ale też o życiu – tym prawdziwym.

Zapytaj, czy zgadzają się z tą wypowiedzią i poproś o uzasadnienie wypowiedzi.

10. Podsumuj ćwiczenia: jeśli harcerstwo jest tym, co zostało zapisane na szarej kartce (odczytaj z kartki, z czym kojarzy się harcerstwo), kształtuje cechy pozwalające osiągnąć sukces, wychowuje, edukuje (wskaż ręką na wiszące portrety) toporozmawiajmy o obowiązkach wynikających z członkostwa w harcerstwie, w Związku Harcerstwa Polskiego – największej i najstarszej organizacji wychowawczej/edukacyjnej w Polsce (obecnie jest nas ponad 110 000 osób!).

Zgodnie z przepisami Praw o Stowarzyszeniach (a ZHP jest stowarzyszeniem) każdy członek ma obowiązek płacenia podstawowej składki członkowskiej, a statut organizacji powinien określić termin zapłaty składki przez członka oraz to, co dzieje się, gdy członek nie zapłaci składki w tym terminie.

Statut ZHP wskazuje, że niezapłacenie składki członka przez kwartał jest równoznaczne z rezygnacją z bycia członkiem ZHP i w konsekwencji skreśleniem z listy członków.

- **Jakie są skutki niezapłacenia składki dla drużynowego?**

Hufiec kieruje prośbę o zapłacenie składek przez członków drużyny do mnie. Gdy nie wszyscy zapłacą w terminie, ja muszę wyłożyć własne środki. Niestety nie zawsze takimi dysponuję.

- **Jaka są skutki dla drużyny?**

Gdy w drużynie więcej osób nie płaci składek, jestem zmuszony te osoby wykreślić z ewidencji drużyny – tym samym zmniejsza się jej liczebność. Gdy spadnie poniżej 16, komenda hufca może rozwiązać drużynę, gdyż nie działa ona zgodnie z wewnętrznymi regulaminami. A dzieci mogą przejść do innej jednostki.

- **Jak są konsekwencje dla osoby niezapłacającej składki?**

Nie jest objęta ubezpieczeniem NNW podczas zbiórek, wyjazdów, obozów/kolonii zachowowych. W przypadku skreślenia z listy członków traci prawo do noszenia munduru i oznaczeń harcerskich. Natomiast gdyby chciała pojechać na obóz harcerski/kolonie zachowawą, to muszę zgłosić ją jako osobę spoza ZHP. Wówczas koszt obozu ponoszony przez rodziców nie jest już dodatkową składką członkowską, a odpłatnością za obóz i hufiec musi naliczyć i odprowadzić podatek VAT (23%). Tym samym cena obozu znacząco wzrasta – w przypadku gdy dodatkowa składka członkowska wynosi 700 zł, odpłatność za obóz dla osoby nie będącej członkiem $700 \text{ zł} \times 23\% \text{ podatku} = 861 \text{ zł}$.

Korzyści wynikające z bycia w Związku Harcerstwa Polskiego:

- Opieka prawna i merytoryczna sprawowana przez hufiec, chorągiew i Główną Kwaterę, co gwarantuje to, że drużynowy jest przygotowany do pełnienia funkcji.
- Prowadzenie księgowości, dodatkowe środki na obniżenie kosztów rajdów i biwaków, ciekawe propozycje programowe, możliwość udziału w wydarzeniach ogólnopolskich i międzynarodowych.

- Ubezpieczenie NNW dziecka podczas wszystkich zbiórek, wyjazdów, obozów, zimowisk.

- Prawo do noszenia munduru i oznaczeń ZHP.

11. Wysokość składki w miesiącu wynosi: (przygotuj planszę lub slajd w prezentacji, widoczne dla wszystkich rodziców).

Plansza 1 (na przykładzie Chorągwi Gdańskiej)

2 zł	Główna Kwatera ZHP <ul style="list-style-type: none"> • utrzymanie funkcjonowania organizacji, • członkostwo w organizacjach międzynarodowych, • nadzór prawny nad Chorągwiami
4 zł	Chorągiew <ul style="list-style-type: none"> • obsługa księgową, • szkolenia kadry, • funkcjonowanie Chorągwi, • ubezpieczenie NNW dla wszystkich członków na terenie Chorągwi ujętych w ewidencji, • nadzór prawny i merytoryczny nad hufcami
2 zł	Hufiec <ul style="list-style-type: none"> • utrzymanie funkcjonowania, • magazyny sprzętu, • pozyskanie innych środków, • kształcenie kadry instruktorskiej, • nadzór prawny i merytoryczny nad instruktorami i drużynami
2 zł	Drużyna <ul style="list-style-type: none"> • zakup materiałów programowych itp.

**Łącznie to
2,5 zł za zbiórkę,
10 zł w miesiącu,
120 zł w roku.**

To tyle, ile 0,5 l Colii,
jeden bilet komunikacji
miejskiej, itp.

Czy to dużo za edukację, wychowanie, szansę na rozwój dziecka, udział w przygodzie na całe życie – musicie Państwo odpowiedzieć sobie sami.

**Ponad 100 000 osób w Polsce, a 38 mln na świecie
(członkowie WOSM i WAGGS)
powiedziało, że cena jest tego warta.**

Ja, jako drużynowy, jestem **wolontariuszem**, koszty moich telefonów do Państwa, przejazdów na zbiórki, przygotowanie materiałów, pokrywam sam lub pokrywają je moi rodzice. W tygodniu poświęcam na przygotowanie i przeprowadzenie zbiórki około 4-5 godzin, w roku około 132 godziny. Do bycia drużynowym przygotowali mnie instruktorzy w hufcu, pracując społecznie.

**Jestem dumny, że jestem drużynowym, że powie-
rzyliście mi Państwo opiekę nad swoimi dziećmi.**

Mam nadzieję, że Państwo też zauważacie szanse, jakie daje naszym dzieciom harcerstwo i pozwolicie im kontynuować tę niesamowitą przygodę, między innymi poprzez regularne opłacanie składki członkowskiej.

12. Zaproponuj piosenkę, jeśli śpiewanie poprzednich poszło Wam dobrze.

13. W tym roku zaplanowaliśmy następujące działania:

- Omów plan pracy drużyny (przygotuj slajdy prezentacji lub rysunki na szarym papierze lub rozdaj każdemu rodzicowi kartę z planem)

- Zapytaj, czy mogliby coś zaproponować lub chcieliby coś zmienić.

- Następnie powiedz, w czym potrzebujesz pomocy i co potrzebujecie na zbiórki. Nie bój się – w grupie zawsze znajdą się osoby, które będą chciały Ci pomóc. Może rodzice będą mogli zaprosić Was do swojego miejsca pracy i pokazać coś interesującego, może przewożą bagaże na biwak itp. Jeśli nie poprosisz, to się nie dowiesz.

- Poproś przybocznego z harcerzami o powrót do sali.

14. Podsumuj zbiórkę:

- Podziękuj za przybycie.

- Przypomnij o sukcesach harcerstwa, wskazując na zdjęcia w sali.

- Powiedz, że jesteś zawsze do dyspozycji rodziców w razie pytań lub chęci pomocy z ich strony.

- Podkreśl obowiązek płacenia składki, rozdając przygotowane wcześniej kartki z informacją o wysokości i terminie wpłaty.

15. Zaprosz wszystkich do kręgu i tradycyjnie zakończ zbiórkę.

WYCHOWANIE EKONOMICZNE

EKONOMIA *jest kobieta*

Projekt „Ekonomia jest kobietą”

Ekonomia jest kobietą to projekt inspirujący harcerki do poszerzania wiedzy i umiejętności związanych z szeroko pojętą ekonomią. Choć jednym z celów projektu jest wspieranie dziewczyn i promowanie ich udziału w biznesie oraz przedsiębiorczości, projekt jest otwarty na wszystkich zainteresowanych.

„Idziemy do sklepu”

Dziewczynki w wieku 6-10 lat nie zawsze potrafią zrobić zakupy. Takie zajęcia pokażą im jak się do nich przygotować. Uświadomią również, że nie liczy się ilość a jakość wybieranych przez nie produktów.

<http://cbp.zhp.pl/program/idziemy-do-sklepu/>

„Oszczędzanie drogą do bogactwa”

Oszczędzanie jest jedną z umiejętności, które każdy z nas powinien opanować, szczególnie w świecie zdominowanym przez konsumpcję. Scenariusz uczy jak to robić i pokazuje dlaczego warto.

<http://cbp.zhp.pl/program/oszczedzanie-droga-do-bogactwa/>

„Odpowiedzialne zakupy”

W dobie konsumpcjonizmu większość z nas kupuje bez żadnej refleksji nad tym skąd biorą się nasze produkty i jak nasze wybory konsumenckie wpływają na ludzi na całym świecie. Podczas zaproponowanych zajęć uczestniczki dowiedzą się więcej o pochodzeniu produktów, konsekwencji jakie niosą za sobą niskie ceny produktów oraz sposobach na zmienienie swoich nawyków konsumenckich na bardziej odpowiedzialne.

<http://cbp.zhp.pl/program/odpowiedzialne-zakupy/>

„Jestem świadomą konsumentką”

W dzisiejszym świecie konsumpcja nabrała szczególnej wartości. Kupujemy często bezrefleksyjnie, nie mając pojęcia skąd biorą się nasze produkty, kto na nie pracował i jak nasze konsumenckie wybory wpływają na ludzi na całym świecie. Scenariusz z jednej strony prezentuje zależności globalne związane z konsumpcją, z drugiej motywuje do zmiany i poddaniu refleksji naszych nawyków konsumenckich.

<http://cbp.zhp.pl/program/jestem-swiadoma-konsumentka/>

Inne materiały z tej propozycji można znaleźć na:

<http://cbp.zhp.pl/seria/ekonomia-jest-kobieta/>

Inne materiały dotyczące składki można znaleźć na:

repozytorium.zhp.pl → 4_Publikacje → Materiały o składkach ZHP

<http://bit.ly/materialy-skladki>

Autorzy:

hm. Joanna Brudzyńska, hm. Mateusz Cebula,
hm. Paweł Chmielewski, hm. Aleksandra Klimczak,
hm. Lucjan Brudzyński (redakcja)

Korekta:

pwd. Martyna Jałoszyńska, phm. Karina Zborowska-Weychman

Fotografie:

pwd. Agnieszka Madetko-Kurczab, phm. Piotr Rodzoch,
Aleksandar Radovanovic

© 2017 Związek Harcerstwa Polskiego – Główna Kwatera

www.cbp.zhp.pl

Warszawa 00-491, ul. M. Konopnickiej 6

Związek
Harcerstwa
Polskiego